

Задушница

От дълбока древност почитта към мъртвите и грижата за задгробния им живот са неотменна част на всеки религиозен култ. Историята, археологията и етнографията познават най-различни ритуали и обреди, свързани с това почитание. То разкрива заложената у човека първична вяра в съществуването на "другия" живот - животът след смъртта. Именно с него е свързан и денят на Архангеловата Задушница, (ден за душата), която църквата празнува тази година на 3 ноември .

Християнската вяра в задгробния живот и почитта към мъртвите обаче се основават на учението на Господ Иисус Христос и Неговото Възкресение. Затова Светата Църква определя земния живот като подготовка и път към небесното отечество. Смъртта пък се приема за сън, след който починалите възкръсват за нов живот (1 Кор. 15:51-52), а денят на смъртта е ден на ново раждане за блажен и вечен живот. Тялото на човека е храм на Светия Дух и съсъд на безсмъртната душа. При погребението тялото се връща в земята, от която е взето. Но подобно на зърното, паднало в земята, то се облича в нетление и безсмъртие, за да възкръсне при Второто пришествие на Господ Иисус Христос.

Какво обаче се случва с душите на покойниците и в какво положение се намират те до възкресяването им?

Нито душите на грешниците в ада, нито душите на праведниците в рая получават пълно и окончателно възмездие веднага след смъртта си. Тогава те само предвкусят бъдещия си вечен живот. А какъв ще бъде той, ще се реши едва след възкресението на телата. Това е така, защото човек се състои от тяло и душа, и в неговите дела - добри или лоши - участвуват и тялото, и душата. Затова възмездието се отнася и до двете, и праведният Божий съд е отреден за времето след възкресението и на телата.

В църковната летопис и предание са съхранени много случаи за избавление на грешници от ада по молитвите на живите. Затова светата Църква е определила специални молитви и обреди за починалите. В тях духовниците, които са призвани от Бога да бъдат посредници между Него и хората, изричат и извършват всички символни и мистични думи и действия. Чрез тях може да се измоли Божията милост и прошка за душата на починалия. Това става при църковните обреди: опело (мирско, свещеническо и монашеско), панихида, трисагий.

Разбира се, ние трябва да се молим за покойните и в своите частни молитви, извършвани в домовете ни, както и да даваме милостиня на бедните, защото тя извънредно много помага за облекчаване задгробната участ на починалите. Прието е да подаваме варено жито, хляб или пита, вино, плодове, сладкиши или бонбони. Защо именно жито и вино, какво символизират те? Житното зърно "няма да оживее, ако [първо] не умре" (1 Кор. 15:36), затова вареното църковно жито ни припомня нашето бъдещо възкресение, а виното символизира животодателната Лоза Иисус Христос и Неговата пречиста Кръв в тайнството на Светото Причастие (Иоан 15:4).

Когато тялото ни боледува, ние не отиваме при инженер, адвокат, или икономист, а веднага търсим лекар, защото той е призван и научен да се грижи за здравето ни. Колко повече това трябва да се отнася до грижата за безсмъртната ни душа, за която трябва да отидем в църквата, където да се молим за нейното спасение.

Нека всички да намерим време и да отидем в църквата за да се помолим за нас и за душите на нашите близки, които са преминали в отвъдният свят, именно на дните определени от Светата църква - на така наречените Задушници.